

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 10 k.
Negyedévre 4 -
Helyben hához hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Védke postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéfős
Ünnep után? napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 191. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 augusztus 24.

Ossoviec várát megszállottuk.

Tykocint is elfoglaltuk.

Berlin, augusztus 23. A nagy főhadi-
szállítás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Ma reggel See Brügge előtt mintegy 40
hajóból álló ellenséges hajóhad jelent meg, a
mely miután parti tüzérségünk tüzelt rája,
nyugati irányban ismét eltávozott. A Vogé-
zekben Müntertől északra a lingekopf-
smeclenke-barenkopfi vonalon új harcok
vannak folyamatban. Az erős támadások teg-
nap este részben állásunkig haladtak előre.

Lingekopfon ellentámadásokkal ismét
visszavertük az ellenséget. Rutzszeinlén és
Barenkopfon heves közelharcok egyes árok-
részek körül egész éjjel át tartanak. Mint-
egy 30 alpesi vadászt foglyul ejtettünk.

Wawrinnél (Lillétől délnyugatra) lelőt-
tünk egy angol regülőgépet.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege.

Az Eichon vezérezredes csapatai Kov-
nótól keletre és délre további előnyomu-
lásban vannak. A Bobr mentén meg-
szállottuk az oroszok által kiürít-
ett Ossoviec várát.

Tykocintól északra és délre sikeres
harcok voltak. **Tykocint elfoglaltuk.**
Eközben 1200 oroszot köztük 11 tisztet el-
foglaltunk és 7 géppuskát zsákmányoltunk.

Bjelzktől északra az oroszoknak két-
ségbeesett ellentámadásai megghiusultak, mi
közben az ellenség igen jelentékeny vesz-
teségeket szenvedett. E várostól délre
előbbre haladtunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege.

A hadsereg szívs harcok közepette
átlépte a Klescele—Racna vonalat és to-
vábbra is kedvező körülmények között
támad. 3050 oroszot elfoglaltunk és 16 gép-
puskát zsákmányoltunk.

Mackensen tábornagy hadserege.

A Pulva szakaszon való átkelést a
Racna és a torkolat közti arcvonalon heves
ellenállás után kikényszerítettük. A Pulva
szakasz felett a Bugon át való támadás to-
vább halad. Brest-Litovszk előtt a helyzet
változatlan.

A Swilac mindkét oldalán Piscénél (Vlo-
dovától keletre) az ellenséget tegnap meg-
vertük és északra felé visszautítottuk. (Min.
eln. sajtóosztály.)

Az oroszok utolsó erőlködései Brest-Litowsknál.

Sajtószállítás, augusztus 23. Brest-Litowsk-nál az oroszok a leghe-
vesebb ellentállást fejtik ki, hogy a vár körülzárását megakada-
lyozzák.

A várát elegendő három oldalról körülzárni, mert kelet felől el-
zárják a Rokitno-mocsarak.

Délről Mackensen a Bug mindkét partján nyomul előre. Nyu-
gaton tért nyertünk.

Intézeti fehérneműek leánykák és fiuk részére
házilagkészült paplanok, gyapjútakarók, mat-
ráczok, harisnyák és kötények legjobban beszerezhetők

Orosz hivatalos jelentés.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtó-
hadiszállásról: A legutóbbi orosz hivatalos
jelentés ezeket közli: Az ellenséges flotta
nagy erőt behatoltak a rigai tengeröbölbe. A
harc a mi hajóink és a német hajók között
egyre tart. A szárazföldön az egész fronton,
Rigától nyugatra a Vilija alsó folyásáig
semmi jelentékenyebb változás.

Kovnónak a németek által való meg-
szállása után a helyőrség megmaradt része
egyesült a tábori csapatokkal, amelyek a
janov—kossedari vasuti vonaltól nyugatra
huzódó állásokat tartják megszállva.

Kovnótól délre csapataink a Nyemen
balpartján állanak.

Ossoviectól délre és végig a Narev egész
felső folyásán és a Bobr-fronton a németek
augusztus 18-án és 19-én egész napon át
hevesen támadtak.

A Narev jobbpartján a Strankora Gora
vidékén, a Strabilia—Bielsk vidékén a Lip-
nica mellett (husz verszinyire Brest-Li-
tovszkától északnyugatra) támadások. Csapa-
taink az ellenséget állandóan feltartóztatják.
Lovasságunk részvett Lipnica mellett a né-
met támadás visszaverésében, ahol az ellen-
séges gyalogságot nagy erővel támadta.

A Bug mentén, Vlodavától délre az el-
lenség a folyó jobbpartjának elfoglalása után
augusztus tizenkilencedikének reggele óta
folytatta erőfeszítéseit a Piscába vezető műt
mentén.

Novogeorgievszk mellett a németek Vkra
balpartjának megszállása után tevékenysé-
güket a Vkrától nyugatra a Visztuláig ter-
jedő északnyugati szakasz ellen irányították.
Szakadatlan bombázással, a lövedékek egész
orkánjaival e szakasznak majdnem összes
erődítéseit szétlőtték.

Augusztus tizenharmadikán este a né-
metek körülzártak egy erődöt Wymaly te-
rületén és azután tekintet nélkül iszonyu
veszteségeikre, oszlopaikat Zagrocym szaka-

Czillér Imre

nagyáruházában
Szent László-tér.

szára irányították. — Ez arra kényszerítette csapatainkat, hogy augusztus tizenkilencedikén éjjel a régi megerősített állásokba vonuljanak vissza. Miután az ellenség a következő napon tüzelésével e helyütt két erődöt

elpusztított, megszállotta az erődök romjait. A véres rohamok sorozata után tüzelésüket a központi védelmi állások ellen irányították. A Narev-hidat és az északi szakasz elhagyott erődjeit felrobbantottuk.

zsombékot egyenkint kell kiküzdeni. Ugy látszik, hogy az oroszok nemcsak Brasz-Litovszkot védik, hanem elakarják zárni a kelet felé vezető keskeny utakat, hogy a szövetségesek egyre közeledő arcvonala előtt elleplezzék az esetleges csapateltolásokat. A szövetségesek a legsúlyosabb viszonyok ellenére is állandóan előrenyomulnak, noha a szüntelen esőzés csak még jobban megnehezíti a harcot az ingoványban.

Erdélyi csapataink vitézsége.

Budapest, augusztus 23. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

A Pulva alsó folyásától és a Riasnótól északfelé vezető vasutvonaltól keletre rendkívül heves harcok folytak. Az ellenség minden talpalattnyi földet a legszivósabban védelmez, de az egész harc vonal mentén számos ponton visszavetettük. Ez alkalommal nagyszámu foglyot ejtettünk. Különösen keményen harcoltak kipróbált erdélyrészi ezredeink. A Riasnótól északra fekvő Gola és Suchodol falvaknál a 64 számú gyalogezred egy orosz gránátosok által védelmezett sánc elfoglalása alkalmával a 7 tisztből és 900 főből álló védőcsapatot elfogta és 7 gépfegyvert zsákmányolt.

Breszt-Litovszk előtt semmi ujság. Wlodovától keletre német csapatok a tavak övéen túl nyomultak elő.

Wladimir-Wolinszkij körül biztosító csapataink Turijszkig és a Lubomlól keletre fekvő területig nyomultak előre. Az oroszokat visszautítottuk.

Kelet-Galiciában csend volt.

Negyedéves harcunk az olasszal.

Budapest, augusztus 23. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Csapataink tegnap is az olaszoknak a doberdói fensik ellen intézett több rendbeli támadását verték vissza. Helyenkint kézitusáig fejlődött a harc. Sok esetben az ellenség megkísérli, hogy módszeres támadással közelítse meg vonalainkat.

A tolmeini hídfő délután tüzérségi tűz alatt állott. Ezt követően az ellenséges gyalogság késő éjszakáig ismételtlen eredménytelenül támadott. Veszteségei voltak. A többi arcvonalon nincs lényeges esemény.

A tiroli erődítményeink ellen irányított nehéz tüzérségi tűz időnkint csökkent.

Egykori szövetségeseink hadüzenete óta éppen ma telt el egy negyed év. Az olasz hadsereg számtalan támadásával szemben seholsem ért célt, ellenben óriási veszteségeket szenvedett. Csapataink változatlanul állanak helyt a határon, vagy a határ közelében lévő hadállásokban. Höfer. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A török—bulgár tárgyalások kedvező eredménnyel jártak.

Budapest, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik:

Tegnap több órai minisztertanács volt. Közben Radoszlavov és a török—bulgár megegyezésre kiküldött bizottság tagja megjelentek a királynál.

A minisztertanács után Radoszlavov kijelentette, hogy a kormány a török—bulgár tárgyalások eredményeivel meg van elégedve. A bizottság befejezte munkáját.

A Lokalanzeiger diplomáciai forrásból értesül, hogy a török—bulgár megegyezést még nem irták alá. Ez csak napok múlva várható.

Nagy harc Bialisztoknál.

Berlin, augusztus 23. A Vossische Zeitung kopenhági tudósítója táviratozza: A Berlingake Tidende jelenti Párisból, hogy genfi táviratok szerint a Bobr mentén nagy harc kezdődött. Az oroszok itt jelentékeny erősítéseket gyűjtöttek össze, hogy az ellenség előrehaladását feltartsák. (A Bobr a narev mellékfolyója.) Bialisztok kiürítése nagy erővel folyik tovább. Az orosz kormány a város akadálytalan kiürítése érdekében öt millió rubelt bocsátott rendelkezésre.

Riga fölött állandóan német repülőgépek szállanak, a melyek Tuckum felől jönnek, de oly magasságban repülnek, hogy az orosz ágyuk nem érnek el hozzájuk.

Véres harcok a mecsarak között.

A Bug keleti partja mentén Wlodavától északkeletre elérték csapataink a mecsárdéket. Ujfajta harcmodor kezdődött itt, amely hasonlatos a bokorharcokhoz. A terep nem

engedi meg a nagy tömegek alkalmazását és a kerülő mozdulatok rendkívül nehezék. Ember ember ellen harcol a lápon át vezető keskeny utakon. A tüzérség alkalmazását is korlátozza a terep, mert az oldal terület nem használható. Az oroszok erősen belekapaszkodnak az átjárókba és minden darabka

Elpusztult angol tengeralattjáró.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint az angol admirális közli: Német torpedórombolók megtámadták Saltholm szigetnél az „E. 13.” tengeralattjárót. Az utóbbi nem volt képes a tüzet viszonzni, mert a jármű lángborult. A németek gépfegyverrel és gránátkartáccsal lőttek a vízben levő hajótöröttekre. Dán torpedónaszádok jártak a tengeralattjáró és a német hadi járművek között és kényszerítették a németeket a tüzelés megszüntetésére és a távozásra. Egy jelentés szerint az „E. 13.” augusztus 19-én reggel feneklett meg. A hajó kiszabadítására irányuló fáradozások meghiúsultak. Egy dán torpedónaszád jelent meg és a tengeralattjárónak 24 óra időt adott a part elhagyására. Egy német torpedóhúzó a tengeralattjáró közelébe jutott, de két dán torpedónaszád megérkezésénél ismét eltűnt. Reggel 9 órakor déli irányból közeledett két német torpedóhúzó. Az egyik háromszáz méter távolságból lőtt egy torpedót a tengeralattjáróra, de a lövést elhibázta. Ugyanabban a pillanatban más torpedórombolók megkezdtek a tüzelést. A tengeralattjáró elő és hátsó része lángborult. Minthogy a jármű nem védhette magát, mert megfeneklett, a legéaység eltávozott róla.

(Saltholm sziget a Sundban van, Dánia és Svédország között és Kopenhága területéhez tartozik. A sziget mintegy 12 kilométernyire van Kopenhágtól, kis területű és lakatlan. Nyáron legelőül használják.)

Venizelosz az új görög miniszterelnök.

Berlin, augusztus 23. A Wolff-ügynökség athéni magántudósítója tegnapi keltezett táviratban a következőket jelenti:

Venizelosz elfogadta a kormányalakítást. Az új miniszteri listát ma délután terjeszti a király elé.

Az új görög kormány.

Budapest, augusztus 23. (Saját tud.) Athénből jelentik: Venizelosz hosszas tanácskozása Gunarisszal azt eredményezi, hogy az előbbi kabinet tagjai belépnek az új kormányba.

Az antant nyugtalan Szerbia miatt.

Budapest, aug. 23. (Saját tud.) Szófiából jelentik:

Az antant nyugtalanodik, hogy Szerbia kedvezőtlen választása esetén a szófiai akció dugába dől.

Az angolok Thazos szigetét okkupálták.

Budapest, aug. 23. (Saját tud.) Athénből jelentik, hogy az angolok Thazos szigetét okkupálták és a csapatokat partraszállították.

Thazos szigete az Égei-tengeren fekszik, mintegy 13.000 főnyi lakossága van.

Szerb repülők Ujvidék fölött.

Ujvidék, aug. 23. Vasárnap reggel szerb repülő jelent meg Pétervárad felett, de ágyúink elűzték. Két bombát ledobott ugyan de eredménytelenül.

A király születésnapján francia repülőgép kísérte meg, hogy Pétervárad és Ujvidék fölé repüljön, de katonáink elűzték őket.

A török-bulgár szerződés.

Törökország már is megadta a választ a hadüzenetre. A Vossische Zeitung jelenti Szófiából, hogy a török bulgár szerződést aláírják. Az ententenak és Olaszországnak az a reménye, hogy bulgár csapatok fognak elindulni Konstantinápoly ellen, semmivé lett. Beláthatatlan fontossága ez a szerződéskötés, mert nemcsak a Balkán-blokk meghiusulását jelenti, de jelenti a Dardanella küzdelem hiábavalóságát is és jelenti a Balkánnak semlegességét. A török-bulgár szerződés aláírásáról ma éjjel sem újabb jelentések, sem részletek nem érkeztek.

Ludwig Emil, a Berliner Tageblatt tudósítója, Konstantinápolyban beszélgetést folytatott Talaat béggel, a török politika vezérével, aki érdekes megjegyzéseket tett a nemzetközi helyzetről:

— Legutóbbi beszélgetésünk óta — kezdte a tudósító — teljesebben mentek excellenciád jóslásai. A Balkán nyugodt maradt.

— És az is fog maradni, — szolt a bég.

— Hogyan állanak a Bulgáriával folytatott tárgyalások.

— Bulgáriával teljes megegyezésre jutottunk, — válaszolta Talaat bég anélkül, hogy részleteket közölt volna. — Viszont Romániáról nincs mondanivalóm.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, augusztus 23. A főhadiszállás jelenti:

A Dardanella-fronton a szárazföldi és hajós tüzérség heves tüzelése után az ellenség 21-én több mint egy hadosztályal támadást intézett ellenünk. A támadást teljesen visszavertük és óriási veszteséget okoztunk az ellenségnek. Az augusztus 16-án, 17-én és 20-án lefolyt harcokban több mint 400 puskát zsákmányoltunk, ugyanannyi szuronyt, továbbá egy láda bombát és rengeteg hadianyagot.

Az ariburnin szakaszon az ellenség 21-én délután előretörést kísérelt meg, amely azonban tüzelésünkben összeomlott.

Sed il Bahrnál semmi jelentős esemény nem történt. A többi fronton nincs változás. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A cukor maximális ára.

Értekezlet a városházán.

Tudvalevőleg a legutóbbi városi közgyűlésen dr. Adorján Emil biz. tag felszólalt a Nagyváradon észlelt cukor-uzsora ellen. Kifogásolta, hogy a nagyvárad kereskedők nemcsak horribilis áron adják a cukrot, hanem egyáltalában nem adnak cukrot, nem azért, mintha nem volna készlet, hanem visszatartják a készletet, várva, míg újabb áremelkedés mellett a mostaninál még drágábban eladhatják. Ez a felszólalás arra készítette a polgármestert és a városi tanácsot, hogy radikális eszközökhöz nyuljon a közönség érdekében.

E tárgyban tegnap délután értekezlet volt a városházán a polgármester elnöklete alatt, amelyen résztvettek: Kereszty Kornél, a M. Ált. Hitelbank főnöke, dr. Sarkadi Lajos keresk. kamarai titkár, Csatóry József, Kurländer Jenő, Füchsl Mór, Mihelfy Jenő, Breider Ármán, Popper József, Mihelfy Pál, dr. Adorján Emil.

Elnök ismerteti az ügyet. Budapesten tárgyalt a cukorellátás kérdésében. Felkérésére a keresk. kamara szakvéleményt adott s ebben a cukorárak megállapítását szükségesnek mondja a kamara. Javasolja a kamara, hogy Nagyvárad területére akként állapítsák meg a maximális árakat, hogy a 99.5 K beszerzési árhoz 8 százalék számítással a nagyvárad évi méteimázsánként 108 korona legyen.

Biharmegyében ugyanily összegben állapíttassék meg az, csupán a fuvardíj Nagyváradról számítassék hozzá.

Kicsinyben a maximális ár a finom, süvegcses cukorért 100 kilónként 112 K-ban állapíttassék meg, Biharmegyében ép úgy mint Nagyváradon.

A gyöngébb minőségű cukor ára ehhez igazodjék.

A miniszteri rendelet szerint 1916 január 1-én és május 1-én 50-50 fillérrel automatikusan emelkednek a cukorárak.

A kamara véleményének ismertetése után az értekezlet tagjait felhívta, hogy mi a véleményük a kamara által jóváhagyott árról. Budapesten, a M. A. Hitelbank cukorosztályával azt az értesítést nyerte, hogy cukorkészlet van elég. Egy hónap múlva az ideai termelést is piacra hozzák.

Kereszty Kornál felvilágosítással szolgál s azt állítja, hogy a cukorkartell nem hiábás. A múlt év augusztus havában Nagyvárad részére kilenc waggon cukor kellett, míg most augusztusban 25 waggon cukrot kaptak már a várad kereskedők. Hol van ez a nagymennyiségű cukor?

Kereszty Kornálnak ez a kijelentése nagy konsternációt keltett a kereskedők között, mert rájuk olvasta, hogy jött cukor, de nem bocsátják forgalomba. Azt állítják, hogy ők még mindig várják a cukrot.

Popper József bécsi számlákkal akarja igazolni, hogy a cukorkartell nem adott cukrot, s Bécsből kellett 130 koronás árért hozatni.

Kereszty Kornál fejtegeti, hogy a kartellnek érdeke az eladás, késedelmek legfeljebb a vagyonhiány miatt állhatnak elő. — Végül kijelenti, hogy a maximális cukorárakra a kamara által ajánlott alap megfelelő.

Dr. Adorján Emil helyteleníti a haszonmegosztást. Miért nyerjen többet a nagykereskedő, mint a kiskereskedő. A hasznot felezzék meg, s nagyban 106 korona, kicsinyben pedig 112 korona legyen az ár.

Dr. Sarkadi Lajos a kamara véleményét elfogadhatónak tartja. A nagykereskedőnek csak látszólag van nagyobb haszna, mert 3 százalék külön költsége van.

Az értekezlet a kamara indítványára megmaradt a 112 filléres árnál.

Rimler Károly elnök kijelentette, hogy ma, kedden a tanács elé viszi a dolgot s holnap, szerdán már életbelép a maximális ár, még pedig rekvirálással és büntetőjogi szankcióval.

— Mi lesz akkor a nagy készletekkel, — mondták. Tehát kitünt, hogy van készlet bőven.

Az értekezlet szeptember 1-től ajánlotta a maximális árak és a rekquirálás elrendelését, de azt hisszük, hogy a városi tanács ezuttal nem a nagy haszonra számító nagykereskedők, hanem a közönség érdekét tekintve.

A tanács ma határoz a kérdésben.

A városi fővegyész harctéri laboratóriuma.

Sokan ismerik városunk társadalmában Rosinger Ártúr városi fővegyészt, ki a háború kitörése óta mint tartalékos hadnagy az északi harctéren teljesít szolgálatot. Rosinger Arthur, ki már egy ízben sobesülten is volt itthon, tegnapelőtt váratlanul újból hazaérkezett, fontos katonai megbízás teljesítése végett.

Munkatársunknak alkalma volt a fővegyésszel beszélni, ki küldetése céljáról a következőket mondotta el:

„A harctéren mindenütt kétféle ellenséggel kell megküzdenünk. Az ellenséges katonákkal és a járványos betegségekkel. És ez utóbbiak legyőzése természetesen ép olyan fontos, mint az előbbieké. Mert hiszen e nélkülözök és ezek eshetnek a járványos kóroknak áldozatául. Legfontosabb azonban az ivóvíz kérdése, mert a rossz víz a járványok legveszedelmesebb terjesztője. Épen ezért a hadvezetőség a legnagyobb gondot fordít a harctéren levő kutak ellenőrzésére.

Mint vegyészt, engem is ilyen egészségügyi szolgálatra osztottak be s most is csak azért jöttem haza, hogy a kutak vegyi vizsgálatához szükséges szerek pótlásáról gondoskodjam mozgó laboratóriumunk számára s mihelyt ez megtörtént, azonnal indulok vissza, csapattemhez.

A harctéren örökös munkában vagyunk és óriási terület kutjait vizsgáljuk meg. A vizsgálat rendszeren chlór pasztillák segítségével történik, minek vegyi hatását a megvizsgálás után egy más tartalmu pasztilla segítségével igyekszünk egyensúlyozni.

Ha a kut vize iható, akkor magyar, német, lengyel és román nyelven irt jelző táblákat állítunk fel körülötte, az ott elvonuló katonáknak figyelmeztetésül.

Rosinger Ártúr három napra terjed megbízatása, ez idő alatt kell beszereznie a szükséges vegyszereket s ennek leteltével visszatér csapatához a harctérré.

NESTLÉ-FÉLE
CSECSEMŐK GYERMEKLISZT
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
 Mindenkor kapható.

Próbadozot és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság. Wien I., Biberstrasse. 38 e.

Szeptember elején megnyílnak az iskolák.

Milyen iskolák nyílnak meg?

A miniszter rendelete Biharvármegyéhez.

A közoktatásügy a múlt évben igen sokat szenvedett a háború miatt. A harctér közelsége folytán nagyon sok iskolát hadi célokra foglaltak le, más helyeken a tanítók hiánya miatt egészen elmaradtak az előadások vagy csak oly rövid ideig tartott az iskolai év, hogy alig lehetett átvenni a rendes tananyagot.

Az idén másképpen lesz minden. Az idei tanévre most jelent meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete. A rendelet szerint az idén már nagyon sok iskola felszabadult a hadi célok alól. A tanítóhiányon is segített a miniszter, részint az által, hogy a legnélkülözhetetlen tantereket felmentette a katonai szolgálat alól, részint pedig az által, hogy a tanításra más alkalmas és hadmentes egyéneket alkalmazott. Ily formán a múlt évi hiányokat némileg pótolni lehet. A rendelet szerint az idén az oktatás terén is átélt zavarok teljesen megszűntek.

A rendelet értelmében, a fentiek alapján felsőbb osztályokat, ahol semmiféle különleges akadály nincs, a rendes időben, szeptember elsején megkell nyitni. Ugy szintén megkell kezdeni a tanítást az elemi I—III. osztályokban is, ha van tanító és tanterem. A harmadik osztályokba járó növendékeknél azonban már bizonyos kivételeket kell tenni. Ha ugyanis az illető III. osztályos tanulónak édesatyja a harctéren van, anyja pedig beteges, vagy pedig ha a mezei munkánál elkerülhetetlen szükség van a tanulóra és erre a munkára a tanuló testi fejlettsége alkalmas, akkor az előadásokat október 1-én kell megnyitni és április 30-án kell bezárni. Általában a mezőgazdasági helységeken a III—IV. osztályokra ez a megnyitási idő irányadó. Az I. II. osztályokban szeptember elsején multhatatlanul megkell nyitni az iskolát. A tanév vége június végén lesz.

Olyan helységeken, ahol polgári iskola is van, tehát a IV-ik osztályból többen is át szándékoznak lépni a polgári iskolába, nehogy a tanulmányokban hátrányt szenvedjenek, a IV-ik osztályban rendszeres előadást kell tartani. A közigazgatási bizottságnak azonban jogában áll itt bizonyos korlátozásokat igénybe venni.

Az ismétlőiskolákban, ha az előadásokra legalább 5 tanuló jelentkezik, az előadásokat megkell tartani és pedig novembertől 15-től április 15-ig.

A kisegítő- és gyógypedagógiai iskolákban rendes előadások tartandók.

A miniszter rendelete tegnap érkezett meg Biharvármegyéhez. A tanfelügyelő a szeptember elsején tartandó közigazgatási bizottsági ülésen fogja referálni.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely letünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. **Kapható**, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

A hős zászlós.

Kovács János tanító fia Kovács Géza, aki 4 éven át Nagyvárad város számvevőségi tisztviselője volt, mint a 4 ik honvéd gyalogezred hadapród őrmester jelöltje szállt fel 1914. aug. 22-én harctérre induló 12-ik századdal a felvirágozott, fellobogózott vonatra.

Már aug. 29—30-án a rohatini véres csatákban annyira kitüntette magát, hogy zászlóssá léptették elő. (Mindig előljárt. Ez volt egyedüli vezényszava: „Utánam!”) Itt személyes bátorságával, higgadtságával bajtársai előtt osztatlan becsülést vívott ki. Egy magas dombon, melyet a muszka erős ágyu- és fegyvertűz alatt tartott, egyedül ment vissza az elhagyott fedezékbe megnézni, vajjon az azt védő 12—15 ember él-e még vagy hősi halált halt. Szomorú szívvel állt meg az elesett bajtársak fölött és nyugodt bátorsággal ment vissza zászlóaljához, ahol hatalmas hurrával fogadták társai.

A szeptember 7—12-ig tartó vérvesztő csatákban a mikolajovi és komarnói erdőkben naponként százával szállította be ezredének a foglyokat s itt folyton a legbámulatosabb hősiességgel vált mintaképévé az egész ezrednek.

A borzasztó nélkülözésekkel terhes visszavonulás alatt is egyre nap, mint nap orosz foglyokat számolt be ezrede parancsnokságának, míg csak október 10-én mellhártyagyuladással és kolerával haza nem került az apai házhoz, ahol a gondos szülői ápolás visszavonta őt a sír széléről s már december 3-án ismét a harctéren a krosznói véres ütközetben s dec. 25-én Duklánál megsebesül s haza kerül. Egy kettőre újra felgyógyul s január 30-án Padits Ferenc századossal Homonnára indul s óriási küzdelem részese, mignem március 2-án Varihára mellett több golyó, de különösen fejlövés következtében hősi halált halt a szülői drága szemefénye, a jó fiú és testvér mintaképe.

Hegyzávodon temették el az ezred tisztikarának osztatlan fájdalma között s ezredparancsnoka a sirt lefényképezte s a következő sorok kíséretében küldte el a büszkén, de örökké bánatos szülőknél:

Táborhely, 1915 május 13.

Mélyen tisztelt Uram!

Miként ezt annak idején közöltük hősi halált halt kedves fiát, a mi volt szeretett bajtársunkat a hegyzávodai temetőben eltemettük.

Nyugvóhelyéről, amely a sír feliratról kivehető fényképet készítettem s azt a 4 ik honvéd gyalogezred nevében ezennel átnyujtom.

Az Ön nagy fájdalmát enyhítse az a tudat, hogy kedves fia a hazáért és királyért vívott eme nagy küzdelemben lelta hősi halálát.

Vagyok az egész ezred nevében

Kiváló tisztelettel

Szentkereszthegyi Kratochwil Károly,
alezredes.

A jól eső figyelem vétele után elhatározták a magukra maradt szülők, hogy hazaszállítják a hősi tetemet és bátyja mellé teszik állandó nyugvóhelyre. Az éjjel nappal nyugtot nem lelő apa f. hó 18-án utra indult az exhumálás véghez vitelére s 25-én elhelyezik a hőst oda, ahová a szülők is vágyva vágyanak, a családi sírboltba.

Következő gyásznapon adják tudtul az ismerősök, tisztelőknek és a jóbarátoknak áldott emlékü fiuk végtisztességének megadását:

Alulírottak fájdalommal jelentik, de Isten akaratában megnyugodva tudatják a legjobb fiú, testvér, unoka, unokaöcs és rokonnak Kovács Géza Nagyvárad város számvevőségi tisztviselőjének, 4 ik honvéd gyalogezred tart. zászlóssának f. évi március 2-án Variházánál (Zemplén m.) 24 éves korában történt hősi halálát.

Megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 25-én d. u. 3 órakor fogtak a csapatkórházból a váradolaszi-i sírkertben a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s örök nyugalomra helyeztetni.

Mely végtisztességtétellel az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak.

Nagyvárad, 1915 augusztus 18-án.

Az örök világhosszág fényeskedjék neki! Kovács János és neje szül. Varga Terézia szülei. Kovács Irén férjével Sztantsek Sándorral, Kovács Gizella testvérei. Özv. Kovács Jánosné nagyanyja. Kovács József, Kovács Mihály nejevel, Kovács István nejevel, Kovács Károly nejevei nagybátyjai Varga Julia, Varga Lujza, Varga Fáni özv. Szabó Lajosné, Varga Gizella férjével nagynénje.

Tudósítás a Bug mellől.

Egy nagyváradai tanító levele.

Az oroszok ellen küzdő csapatoknál teljesít szolgálatot E. B. nagyváradai róm. katolikus tanító. Eddig csak nagy ritkán jött róla értesítés. Legutolsó levelét tegnap hozta meg a posta Nagyváradra, messze a Bug mellől. A levélből adjuk a következőket:

Bár már 19-ik levelém írom, még soraidat nem vettem kézhez. Ugy látszik, hogy úgy járok, mint tavaly, mikor 2 álló hónapig nem kaptam leveled. Gondolhatod bánatomat! Nem számítva hallgatásod, vagy a rossz postajárás okozta a késést. Állásunk kitűnő. Látványosságba menő takarásunk van. Valószínűleg a németek csinálták, mint hirlik. A kosztolás egyenesen meglepő. Gyakran elgondolom, hogy tavaly és idén, mily nagy különbség. Ugy látszik, hogy nagyszerű a vezetőségünk. Néha el sem hisszük, hogy ütközetben vagyunk. Később lehet, hogy lesz egy kis nélkülözés. Reggel rendszeren feketekávé, délben hus és leves, estére főzelék. Egész nap nem csinálunk egyebet, mint felváltva vigyázunk a tőlünk 800—1000 lépésnyire álló oroszokra és ha egyet-egyet látunk, oda felelgetünk. Nagyobbrészt alszunk nappal, mert éjjel nagyon elővigyázatosnak kell lenni. Természetesen az oroszok sem ténlenkednek, de mint mondják, a mostani helyzetünkben alig elvétve akad sebesülés. Estefelé tegnap az örök számára árkot kellett ásniuk. Ugylátszik, az oroszok megéreztek, vagy megfigyelték mozgólódásunkat, mert estére nagy tüzelést kezdtek, de elhallgattattuk. Általában az a meggyőződésem, hogy az orosz erő nagyon meggyengült. Mi a múlt éjjel mű-rohamot kezdtünk. A jó dekkungban esajkakkal stb. nagylármát csaptunk mire a muszka futásnak eredt, mi közülünk néhányan utánnuk mentek és jó esomé fogolylyal tértek vissza. Ma padot csináltunk a dekkung elé. Éjjel hűvös van, de így sem alszunk . . .

Egyszóval a Bug mellett sincs nagy csendesség. Szórakoznak ott is a mi fiaink.

Záróünnepély a lövészárkoknál Nagyvárad- és Biharfalvaja vára.

A mai ünnepély programja.

A hat napig tartó lövészárkok-ünnepély a legfényesebb sikerrel díszkedhetik mind anyagi, mind erkölcsi siker tekintetében.

A közönség a legnagyobb elismeréssel kereste fel a pompás szórakozást és sok látnivalót nyújtó Rhédey-kerti terapot, s mindig a legelégedettebben távozott. Ez indította a rendezőseget arra, hogy a lövészárkok ünnepséget egy nappal meghosszabbította, amit a közönség bizonyosan örömmel fogad. Remélhetőleg mindenki részt vesz a záróünnepélyen, még az is, aki már meglátogatta a Rhédey-kerti frontot, annál is inkább, mivel az utolsó nap teljes jóvedelme Nagyváradfalva és Biharfalva felépítése javára lesz fordítva. A záróünnepély programját alább közöljük:

*

A vasárnapi ünnepség főpontját a „nemzeti együttérzés” képezte. Hazánknak különféle nemzetiségű katonái szerepeltek a műsoron jellegzetes táncokkal és énekekkel. Magyarok, németek, oláhok, horvátok és lengyelek táncoltak és énekeltek, hol vig, hol szomorú nótákat. Különösen hatásos volt, mikor a magyar vitézek a Himnuszt énekeltek. A közönség, amely sűrű tömegekben vette körül őket, levett kalappal, áhítatosan hallgatta végig szép nemzeti éneküket, végül zajos, lelkes éljenzésben törtek ki a katonák és a hallgatóság egyaránt. — Utána lengyel katonák járták el több nemzeti táncukat a közönség éljenzése közben, végül már konfettivel is dobálták a nagy hévvel táncoló lengyel harcosokat.

A közönség aztán a konfettit árusító bódét rohanta meg, s egy pár perc alatt szétkapkodta az egész készletet. S megindult a nagy esata. Repültek az apró színes papiroskák, s a fiatalság nekihevült serege csak késő este hagyott fel a konfettiszórással, mikor már az utolsó darab is elfogyott.

Tegnap „a bepillantás a jövőbe” szerepelt a műsoron. A város gyermekserege vonult fel a fronton, színes, tarka csapat, a nemzet jövőjéért színe virága, mintegy bokréta köve jelent meg előttünk. Apró, pici emberkék, csillogó huszáruhában, avagy szerény csukaszürke öltözetben feszítettek, mellettük kis leánykák, fehér ruhás ápolónők, vagy magyar nemzeti ruhás honleányok alkották a kíséretet. A közönség, amely ekkor is szép számmal jelent meg, mosolyogva szemlélte a haza jövőjéért virágait.

Majd a tombolát ismételték meg. 700-nál több nyereménytárgy jutott a játékosok birtokába. Most is iszonyatos tolongás támadt a bódé körül, s igen sokan voltak, akik nem tudtak hozzáférni a tombolához. Ezek elégedetlenkedtek egy darabig, de aztán megbékültek, mikor újra kitört a konfetti-esata, amely eltartott végkimerülésig, vagyis míg futotta a „municipióból”. Így hívták a színes konfetti csomagot.

*

A mai nap, amely fényesen fogja befejezni a nagyszerű lövészárkok-ünnepélyeket, a következő műsort foglalja magában: 1. Előadások a nyílt színpadon. 2. A tombola

főnyeremény kisorsolása amerikai sorsolással. 3. Confetti esata. 4. Katonai robbantási gyakorlatok bemutatása.

Utolsó nap a lövészárkok-ünnepélyen.

A tegnapi napon folyt le az előző napok sikereinek árnyában a gyermekek jelmez felvonulása. A felvonulást dr. Lázár Mártonné vezetésével Mikusay Margit, Makkay Katalin, Pál Ilona és Tóth Mariska tanítónők rendezték, s az ő felügyeletük mellett vonult fel a lövészárkok területén 150 szebbnél szebb jelmezben, főleg katonai és vöröskeresztes ápolónői ruhában a sok gyönyörű gyermek. A menetet lóháton, huszárhadnagyi uniformisban Kenéz Géza nyitotta meg, őt követték a magyar lobogóval Kőrmendi Endre, Deutsch Erzsébet, Tauszig Teréz, Pásztor Margit és Ilus. Ezután jött a többi gyermekek serege. A hölgy-bizottság tagjai a legszebb jelmezben levő Klein Pista, Kulcsár Sándor, Glückman Editt, Gulyás István, Pásztor Margit és Ilus, Rácz Gusztáv és Takács Gézának szép ajándékot adtak.

A konfetti esatát a közönség kívánságára a rendezőség megismételte, s ezuttal 5000 csomag árusított el.

Az ünnepély utolsó napja ma lesz, még pedig igen érdekes programmal.

Délután 4 órakor a lövészárkok területét katonai szakemberek elzárják úgy, hogy a közönség az ugynevezett front mögött levő sátrak közötti területen maradhat csak s ekkor Holinka Henrik a 11. számú árkász-ezred főhadnagya felügyelete mellett a lövészárkok akadályait felrobbantják. Az előkészületeket, az egész ünnepség alatt végtelenül előkészítést tanúsító Obrincsik István ezredes, állomásparancsnok rendelkezésére már megtették és a szárazföldi és vízi torpedók, kőszóró aknák a felrobbantásra várnak. Ezenkívül bemutatásra kerülnek a kézigránátok működése is. Ennek megtörténte után katonai szakemberek mutatják a robbantások által okozott károkat is.

A rendezőség ezenkívül gondoskodott más érdekes szórakozásról is s nagyszerű tűzijátékot fog bemutatni a lövészárkok előtti szabad térségen. A tombolát is megismétlik s ezuttal amerikai sorsolás lesz. Végül 20000 csomag konfetti fog a közönség rendelkezésére állani s az asztalok előtt egy neves bűvész fogja magát produkálni.

HIREK

* **Fetser Antal táborigazgatója a Félix-fürdőben.** Fetser Antal győri megyéspüspök a Püspök-fürdő vendége, ahol kurát tart. A püspök arra használja fel üdülését, hogy nap-nap után meglátogatja a Félix-fürdőben gyógyuló katonákat. Vasárnap nagy ünnepséggel várták a megyéspüspököt a Vörös-Kereszt kórház beteg katonái a Félix-fürdőben. Az ott levő önkéntesek zöld galyakkal egy hatalmas fa körül egy kerek helyet kerítettek körül, mely felé százados fák árnya borul. Ez volt a templom, hol a megyéspüspök táborigazgatóját mondta. Az oltár részére zöld lombokból lombosítást készítettek felette magaslott a kereszt lombokkal s virágokkal felékesítve. Körös körül virágfüzerek fonták körül a térség lombfalait. A hozzá vezető utat a katonák kavicsokkal szórták be s frissen vágott fűvel hintették be. A táborigazgató serege egybegyűltek az összes üdülő katonák és a fürdő vendégek közül számosan úgy, hogy teljesen megtöltötték a körülzárt he-

lyet. Fetser Antal csendes táborigazgató misét mondott Telepy Marcell premontrei kanonok, váradszentmártoni plebános asszisztálása mellett. A mise alatt az egyik önkéntes fúvós-harmoniumon egyházi énekeket játszott s az egész ájtatoskodó közönség énekelt.

* Dr. Balás Elemér kinevezése.

Már napokkal ezelőtt megírtuk, hogy dr. Balás Elemér, a tordai kir. törvényszék elnöke lett a nagyvárad kir. törvényszék elnöke. A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy az igazságügyminiszter Balás Elemér dr. tordai törvényszéki elnököt a nagyvárad kir. törvényszékhez helyezi át. Az új törvényszéki elnök legközelebb megkezdí működését Nagyváradon.

* Papszentelés.

Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök vasárnap adta fel a kisebb rendeket a most végzett papnövendékeknek, még pedig báró Apor Vilmosnak és Kompassz Árpád Gyulának. A felszentelendők hétfőn vették fel a nagyobb rendeket. Felszentelésüket ma reggel 7 órakor tartja meg a megyéspüspök a székes-egyházban. Ugyanekkor szenteli fel áldozópappá Beóthy György diakonust is.

* A győri püspök a vak katonákért.

Győrből jelentik a Magyar Kurirnak: Fetser Antal győri megyéspüspök egyházmegyéjében augusztus 8-án templomi gyűjtést tartatott a vak katonák javára. A gyűjtés eredménye, amint eddig hozzávetőlegesen megállapították, kerek számban 20.000 korona.

* A táborigazgató püspök felgyógyulása.

A Magyar Kurir jelenti: Bjelik Imre táborigazgató püspök, nagyvárad kir. kanonok, aki nemrégiben tüdőgyulladásban megbetegedett, most már túl van a veszélyen és tegnap hétfőn, augusztus 23-án Bécsből három heti kúrára Reichenhald fürdőhelyre utazott.

* Jelentkezzenek a beteg tisztak.

Az összes havidíjasok és havidíjas jelöltek, akik betegségük miatt vagy mint lábadozó magánápolásban, vagy magánkórházban a város vagy a megye területén szabadságon vannak, az állomás parancsnok-ságánál (Kossuth Lajos u. 15., Füehsl palota) folyó hó 31-én d. e. 10-12 óra között amennyiben betegségük őket ebben feltétlenül nem akadályozza, személyesen megjelenni tartoznak. Azok, akik betegségük miatt meg nem jelenhetnek, e körülményt katonai (honvéd) orvosi bizonyítvánnyal, ahol pedig ilyen orvos nincs, hatóságilag látomozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Obrincsik ezredes.

* Kitüntetett hősök.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy Öfelsége az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartásuk elismeréséül Szentkereszt-hegyi Kratochvíll Károly 1. honvéd gy. ezredbeli alezredest és Jandera Alfréd 19. t. tüzérezredbeli őrnagyot a vaskoronarend III. osztályával tüntette ki. Szendrői Kovács Géza 2. honvédhuszár ezredbeli kapitányt, Ó Tordai Székely Ferenc, báró Kaas Ede és Balogh Kálmán ugyanezen ezredbeli főhadnagyokat és Körösnadányi Nadányi Imre hadnagyot, továbbá Kuzskó András, Lakos Róbert, Damjanovich Sándor, Horváth Károly 4. honvéd gy. ezredbeli főhadnagyokat, Kazay Kálmán ugyanezen ezredbeli hadnagyot, a hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályával, Melcher Gyula hadnagyot pedig a legfelsőbb dicséret elismerésével tüntette ki.

*** Gondoskodás a hős özvegyei-
ről.** Tudósítónk jelenti: Dr. Csernoch János bibornok-hercegprimás özv. Szepessy Lászlónét az esztergom-haraszti-i primási uradalmi iskola tanítónőjévé nevezte ki és ezzel fényes bizonyítékát adta annak, hogy a fiatal özvegy szomorú sorsán sürgősen segíteni óhajt. Szepesi László lelkiüdvéért augusztus 17-én a váci székesegyházban gyászmise volt, amelyet dr. Galesek György prelátnak-kanonok celebrált nagy segédlettel. A templom közepén katedrális volt felállítva, rajta az elesett hős köpenyével, kardjával és sapkájával. A gyászszertartás végeztével Galesek prelátnak magas szárnyalású beszédet mondott. A gyászünnepelet a Himnusz fejezte be.

*** Fessek a váradi asszonyok.** Nem akarunk felfedezéseket csinálni. Mi csak leszögezzük a jelenleg Nagyváradon tartózkodó idegen tiszték feleségeinek kijelentését, amit tegnap hallottunk. A nevezetes és minket egyáltalán meg nem lepő kijelentés egy hirtelen szőke asszonyka ajkáról röppent el nagy társaságban. Oh nem elismerésképpen hangzott el a bizelgő kijelentés. A féltékenységek hozta a kis szőke asszony ajkára.

— Istenem! Itt Váradon minden asszony olyan szép! És még hozzá fess. Csupa parfüm, csupa csipke, csupa selyem. Hiszen ez a város nekünk rosszabb a pokolnál. Odahaza évtizedeken keresztül nem láttunk ilyen pompát és ennyi szépséget. És most ezek közé a szépségek közé jöttek a mi férjeink!

— Nagyságos asszonyom, csak nem féltékeny?

— De igen! Tudja meg, hogy féltékeny vagyok.

— Ugyan, ugyan. De hiszen akkor nem ismeri, asszonyom, a nagyváradi hölgyeket.

— Az nem határoz. Elég ha ismerem az uramat.

És amikor ezt mondta az a szőke asszony, a szeméhez emelte egyszerű sima batist zsebkendőjét s parfüm helyett megnevésztette két gömbölyű könnyeséppel.

*** Kitartás a gépfegyver mellett.** Faragó Adám 70 ik gyalogezredbeli tizedes. Tulnyomó számu ellenség Jablonkától északra és a Sipován áttörte vonalunkat s még mindig tüzelő gépfegyverosztályunkra támadt. A parancsnok, Barako kapitány már súlyosan megsebesült, Faragó tizedes mégis helyén maradt ebben a szorongatásban, a gépfegyvert a fenyegetett oldal felé fordította, jól célzott tüzelésével az orosz rohamot megakasztotta s sok sebesültünket mentette meg ezzel a foglyul eséstől. Fokozatosan vonult azután mind hátrább gépfegyverével és az utánunk tóduló ellenségnek sok veszteséget okozott. (I. oszt. ezüst vitézségi érem.)

*** Megnyit a hadikórház a tüdőbetegek szanatóriumában.** Annak idején megemlékeztünk arról, hogy a Tüdővész ellen védekező egyesület teljesen be rendezett új szanatóriumát a tüdőbeteg katonák részére átengedte. — A szanatóriumot most vasárnap vették a katonák használatba. A megnyitó beszédet Páter Kirsch katona lelkész tartotta. A szanatóriumban összesen 80 ember van elhelyezve, akik közül 6 tiszt.

*** Beiratások a zeneiskolába.** Patzko Aladárné zeneiskolájában ének- és zongora tanszakra e hó 28-ától lehet beiratásra jelentkezni az iskola helyiségében Tisza Kálmán tér és Jakab Mihály utca sarokházban ev. ref. női képző mellett.

*** Hangverseny a Félix-fürdőben.**

A Félix-fürdőben üdülő beteg katonák között az együttérzés és bajtársi összetartás szépen kifejlődött. A mult hetekben már rendeztek egy hangversenyt jótékony célra, holnap, szerdán délután 5 órakor ismét rendeznek hangversenyt, s a jövedelmet ezuttal a Vörös-Kereszt javára fordítják. A hangverseny műsora a következő: 1. Tambura zenekar. 2. Felolvasás, tartja Telepy Marcell váradszentmártoni plébános. 3. Kvartett-éneklik: Bodó L., Toperczer Andor, Horváth István, Egely Ernő. 4. Tánc, lejtő Gardos Elza urleány, zongorán kíséri Kun Árminné urhölgy. 5. Horvát dalok, éneklik a horvát katonák. 6. Hárfa-szólo. 7. Lengyel és rutén dalok, énekli Oroleczy Theodorus és Kulik Ferenc. 8. Drámai magánjelenet, előadja Toperczer Andor önkéntes. 9. Kuplák, előadja Komzsik Iduka urleány, zongorán kíséri Komzsik Bözsike urleány. 10. Ott ahol a Dnyeszter vize zug, énekli Bodó László. 11. Német aktuális költemények, szavalja Humelsback István. 12. Dalok, énekli Lamprecht Mici urleány, zongorán kíséri Tóth István. 13. Magyar nóták, énekli Toperczer Andor, zongorán kíséri Kun Árminné urhölgy. 14. Hymnus. — A hangverseny a szabadban, a terrasz előtt lesz. Részvételi díj 60 fillér, de a jótékony célra felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség. A vendégek kényelmére este 9 óra 10 perckor külön vonat indul a fürdőből a városba. — Tekintettel a jótékony célra s a kellemes időre, ajánljuk az élvezetesnek ígérkező hangversenyt a közönség figyelmébe.

*** Elhagyatott katonasírok.** A váradi temetőben sok halálra sebzett hőse nyugosza álmait dúló csaták után. — Sok olyan katona fekszik e háatok alatt, akiket a messze idegenből hoztak ide s itt távol szeretteitől pihen elhagyottan. Ezeket a sírokon meglátszik, hogy nincs közelükben egy szerető kéz, mely a beomlott sírhantot újra felhantolja s néha virágot helyezzen az árva sírrögök felé. Az olasz temetőben és a Rulikovszky temetőben sok ilyen elhagyatott katonasír van. Bizonyára azért, mert még eddig senki sem hívta fel rájuk a közönség figyelmét. — Más városokban virágosak a katonasírok s bizonyára Váradon sem lesz másképp ezentul. Hiszen akárhány szomorú katona koporsót láttunk, melyre szegény virágáros asszonyok ott a Szent László-téren garmadával hintették virágaikat mikor a szomorú menet előttük elhaladt. Ezek a virágok még nem vettek ki Nagyváradon s azt hisszük, ezek a sírok nem sokáig maradnak árván.

*** Könyvvizsgálat a főpostán.** Az uri utcai főpostán a könyvvizsgálat kivétele sen ma délután 3 től fél 5 óráig lesz megtartva.

*** A Vörös Kereszt Egylet** javára adakoztak 1915 augusztus 15 től augusztus 21-ig: Gábrilli Lajos 20 K, dr Nagy Ignác gyűjtése 17413 korona.

*** Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolesőbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut.

*** Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Hár különlegességek.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőroket, borovicska pálinkát, szardiniát, leveskockát, buskonzerveket, sajtót, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazzola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizliszt, burgonyaliszt, tapió, egyidejűleg ajánlom Aszódinál féle reklám kész darált kávémat, negyedkiló 85 fillér. A vásárlóközönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódinál Mihály Sás palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolesőbban beszerezhető, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

*** Kiadó lakások.** Egy szép modern két szobás utcai lakás földszobával Lakatos-utca 6. sz. alatt és egy három szobás udvari lakás a Kálvária utca 23. sz. alatt kiadó. Értekezhetni Paksyékna.

*** Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x Kiadó lakások. 6si-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnali kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnali kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

Az élelmiszerek hatósági árai a nagyváradi piacon.

Nagyvárad város tanácsának az 1914. augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi augusztus hó 23, 24, 25 és 26-án követhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek: 1 darab tojás 12 fillér, 1 liter tej 34 fillér, 1 liter tejfel 1 korona 40 fillér, 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér, 1 kiló tehénturó 1 korona 30 fillér, 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna: 1 kiló sertés zsír 4 korona 50 fillér, 1 kiló zsirszalonna 4 korona 10 fillér, 1 kiló haj 4 korona 50 fillér.

Husfélék: 1 kiló marhahus 4 korona 80 fillér, 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona, 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér, 1 kiló sertésbus 4 kor. 20f. 1 kiló növendék hus 4 kor. 40 fill.

Baromfi (élő): 1 pár csirke (rántani való) 3 korona, 1 pár csirke (sütni való) 5 korona, 1 pár ruca (hízott idei) 8—9 korona, 1 pár ruca (sovány) 6—7 korona, 1 pár liba (hízott

idei) kilogrammonként 2 korona 80 fillér.
1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Zöldségek: 1 darab karalábé 2-4 fillér,
1 cs. sárga répa 8 fillér, 1 cs. petrezselyem 8
fillér, 1 kiló zöld bab 12 fillér, 1 kiló új
burgonya 16 fillér, 1 drb tök (főzni való)
10-20 fillér, 1 kiló vöröshagyma 54 fillér,
1 kiló foghagyma 1 kor., 1 kiló paradicsom
— fillér, 1 drb fejeskáposzta 12-20 fillér.
1 cső esemege tengeri 4 fillér, 1 drb kel-
káposzta 8-10 fillér.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél
magasabban való megszabása az 5600/1914.
B. M. számú rendelet 1. §-ába ütköző kihá-
gási eselekménynek fog tekintetni s felje-
lentés esetén a rendelkezés megszegője ellen
a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a
kihágás büntetése 15 napig terjedhető el-
zárás és 200 koronáig terjedhető pénzbün-
tetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek,
hogy azon árusító ellen, aki az előbb fel-
sorolt élelmiszerek árát augusztus 24., 25. és
26-án az előbb megállapított árnál magasabb
összegben szabja meg, a feljelentést a pia-
con szolgálatot teljesítő rendőrközegek bár-
melyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915. évi aug. 21-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Legujabb táviratok.

Az angol királyi család fél a Zeppelinektől.

Budapest, augusztus 23. (Saját tud.)
Londonból jelentik: A királyi család a Zep-
pelin támadások miatt legközelebb Észak-
Angliába költözik.

A дума támad a kormány ellen.

Budapest, aug. 23. (Saját tud.) Pé-
tervárról jelentik: Az Uskijn Val-
lid szerint ha a дума folytatja
támadásait, a kormány és Nikola-
jevits ellen, akkor feloszlatják.

A bécsi hadbíróóság halálos ítélete.

Budapest, augusztus 23. (Saját tud.)
M. T. I. jelenti Bécsből, hogy a hadbíróóság
több heti tárgyalás után Varkov Dimitrij
reichsrati képviselőt és Kurylovitz Vladimir
országos fő törvényszéki tanácsost és öt bün-
társát — valamennyien az orosz nemzeti párt
híveit — felségsejtésért és fegyveres haderő
elleni vétségért kötél általi halálra ítélte.

A cár új javaslatai Romániának.

Budapest, augusztus 23. (Saj. tud.)
Bukarestből jelentik: A cár tizedi-
kén külön megbizottal új javasla-
tokat küldött Romániának, mellyel
a minisztertanács most foglalkozott.

Venezelosz kölcsönt kért az antanttól.

Budapest, augusztus 23. (Saját tud.)
Athénből jelentik: Venezelosz az antanthoz
fordult kölcsönért.

A király az angol követet fogadta és
kifejezte kívánságát, hogy az orosz követet
is láthassa.

TANÜGY.

* **A nagyvárad újvárosi róm.
kath elemi fiúiskolában** (Körös utca
6.) a beiratások szept. 1-4-ig d. e. 8-12 ig
eszközöltetnek. A tanítás díjmentes, azonban
50 fillér, ifj. könyvtári díjat minden tanuló
köteles fizetni. Szeptember 5-én megkezdő-
dik a rendszeres tanítás, mely mint már tavaly
és azelőtt volt, fél napos rendszerben fog
történni. Igazgatóság.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

18721-915 rkp. szám.

Hirdetmény.

Egyes pamutanyagok készleteinek bejelen-
tése, valamint elidegenítésüknek és feldol-
gozásuknak korlátozása tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hiva-
tala az 50037-1915 sz. M. E. rendelet alap-
ján fenti anyagok bejelentésére, feldolgozá-
sukra és elidegenítésükre nézve a követke-
zőkre hívja fel Nagyvárad város területén
lakó érdekeltek figyelmét.

1. Azon pamutanyagok, melyek bejelen-
tésre kötelesek a következő a) a nyers, fe-
héritett vagy világos (halvány) színű egyes v.
cérnázott pamutfonalakból, vagy szövött, köt-
ött, vagy kötött szövött pamut kelme hulla-
dékokból tépés vagy más nemű bontás által
nyert szálal anyag (pld. müpamut). b) A pa-
mutfonodák, pamutszövőgyáraknak, kötőgyá-
raknak és konfekció műhelyeknek eladásra
vagy iparszerű feldolgozásra szánt következő
pamuthulladékaik: fonódai és szövődei fonal-
hulladékok, fésűkék, kártoló lécek tisztítási
hulladéka, kártdobról lekerülő hulladék, verő-
szárnyakról lekerülő hulladék, bogácsológép
hulladéka és pamutszövet hulladékok.

2. Mindazok, kik az 1. pontban említett
anyagoknak feldolgozásával vagy forgalomba
hozatalával iparszerűleg foglalkoznak és ilyen
anyagokat a magyar szent korona országai-
nak területén készletben vagy őrizetben tar-
tanak, kötelesek készleteiket 3 nap alatt, az
augusztus 15-iki állapot szerint azután pedig
minden hónap 18-ig bezárólag az illető hó-
nap 15. napján volt állapot szerint a keresk.
ministerium ipari és műszaki ügyosztálynak
(Budapest II. Lánchíd utca 1-3.) bejelenteni.
A bejelentéshez szükséges bejelentő lapokat
hozzátartozó levélbeli kérdésre fenti hely-
ről. A bejelentő lapok 2 egyező példányban
töltendő ki, s a megküldött boríték felhasz-
nálásával postán minden hó hó 18-ig a
keresk. ministerium ipari és műszaki ügyosztá-
lyához megküldeni. Az iparhatóságnak jogá-
ban van a bejelentésre kötelezettek készleteit,
raktárait felülvizsgálni.

A 1. pont alatt említett bejelentésre kö-
telezett, anyagokat, vagy ezután hozzá jövő
készleteket eladni, bármely módon másnak
átengedni, avagy feldolgozni csak a keresk.
minister ur engedélyével szabad. Az erre
vonatkozó kérelmek közvetlenül a keresk.
ministerium ipari és műszaki ügyosztálya-
hoz intézendők. Eladhatók vagy feldolgozhatók:
1. Az 1. pont a) alatt felsorolt anyagok. 2.
A jelen rendelet életbe lépése után vám kül-
földről behozott nyersanyagokról vagy fél-
gyártmányokról előállított és az 1. § 1. pont-
jában említett pamutanyag készletek feltéve,
hogy a nyers anyagok, vagy félgyártmányok
behozatala, az eredeti szállítási okmányok
bemutatásával keresk. ministerium ipari és
műszaki osztályánál igazolják. Az ilyen anya-
gok felett a szabad rendelkezési jogot a ke-
resk. minister szabja meg.

Aki ezen rendeletben foglaltakat, be nem
tartja az a törvény értelmében 2 hónapig
terjedhető elzárással és 600 korona pénzbün-
tetésre ítéltetik.

Nagyvárad, 1915. augusztus 21-én.
Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügy-
osztálya.

Hirdetmény.

Felkérem a város háztulajdonosait és
bérlőit, hogy a rendelkezésünkre álló s
két ucai butorozott szobát és lehetőleg
fürdőszobát magában foglaló lakást —
egy magasabb rangú nős tiszt által leendő
kikérlelhetés végett a városi tanács katonai
ügyosztályában (Városháza II. em. 32.
számu szobában) haladéktalanul jelent-
sék be.

Nagyvárad, 1915. augusztus 21.

Eleméry Ferenc,
katonai ügy tanácsnok.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi minisz-
ter ur 171301-1915 számú rendelete alap-
ján közhírré teszem, hogy Budapest székes-
főváros közönsége által boldog emlékeztető
József főherceg ur 6. cs. és kir. Fensége
honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója
alkalmából s annak emlékére, a magyar
kir. honvédség árvái részére, az illetőségre
való tekintet nélkül létesített alapítványi
helyek közül jelenleg a „József“ fiárvaház-
ban egy, az „Erzsébet“ leányárvaházban pe-
dig szintén egy hely kerülhet betöltés alá,
amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik.
Mindkét árvaházban való felvétel kellekői-
kép igazolandó: a) az, hogy a felvételt
kért gyermek tényleg a magyar kir. hon-
védség kötelékébe tartozott vagy tartozó
apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) félárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben lévő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy fiu árva a 10-ik, a leány árva pedig a 12-ik életévét még (tul nem haladta), e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitlesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellekően felszerelt bályegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fog-
nak küldetni és a kijelölési jog gyakor-
lása végett József főherceg ur 6. cs. és kir. Fenségehez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1915-16. tanév folyamán lesznek betöltendőek s a felvétel vagy fel nem vételéről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915. július hó 31.
Eleméry Ferenc, katonai ügy tanácsnok.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala.
18717/1915 szám.

Hirdetmény

a vasárnapi munkaszünet tárgyában.

A Szent István napi munkaszünetből
kifolyólag közhírré teszem, hogy az 50966.
számu miniszteri rendelkezés a törvényes
munkaszüneti napokra is kiterjed, ennél-
fogva figyelmeztetem az érdekelteket, hogy
az ipari és kereskedelmi árusítás és az el-
árusított cikkek házhoz szállítása a vasár-
napokon is csak déli 12 óráig eszközöl-
hető.

Déli 12 órákor minden üzlet bezá-
randó.

Tulnyomólag élelmiszeri cikkek árusítá-
sára berendezett üzletek azonban este 6
órától ismét nyitvatartathatók.

Rendőrfőkapitány.

A m. kir. ministeriumnak 2472/915. M. E. sz.

rendelete**a tűzifakészletek bejelentéséről.**

A m. kir. ministerium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli: 1. §. A tűzifakészleteket az alább következő §-okban foglalt rendelkezések értelmében be kell jelenteni. 2. §. Bejelentés alá a tűzifából azok a készletek esnek: a) a melyek a tűzifa termelésével és eladásával vagy a termelt tűzifa forgalombahozatalával foglalkozó erdőbirtokosok és kereskedők (egyének, jogszemélyek, cégek) birtokában (kezelésében vagy őrizetében és pedig akár saját, akár idegen helyiségekben, vasuti, hajóállomási, városi vagy községi raktárakban, erdei rakodóban vagy a termelőhelyeken stb.) eladatlanul vannak és pedig tekintet nélkül arra, hogy a tűzifa rakáson van-e vagy sem; idetartoznak azok a készletek is, a melyek még a termelőhelyeken feldolgozás vagy összegyűjtés alatt vannak, a mennyiben azok a most következő fűtési időszak alatt, vagyis az 1916. év március hó végéig eladásra kerülhetnek; b) a melyek az a) pontban említett erdőbirtokosok és kereskedők (egyének, jogszemélyek, cégek) birtokában (kezelésében, őrizetében és pedig akár saját, akár idegen helyiségekben, vasuti, hajóállomási, városi vagy községi raktárakban, erdei rakodókban vagy a termelőhelyeken stb.) vannak és már eladattak, de még nem szállították el a vevőnek és pedig szintén tekintet nélkül arra, hogy a tűzifa rakásokon van-e vagy sem; c) a melyeket az a) pont alá eső belföldi egyének vagy cégek forgalombahozatal céljára külföldről (Ausztriából is) megvettek, de a melyek még az eladónál vannak; d) a melyeket a magyar szent korona országainak területén 1915. évi augusztus hó 15. től 1915. évi október hó 31-ig terjedő idő alatt forgalombahozatal céljára fognak termelni; e) a melyeket a magyar szent korona országainak területére 1915. évi augusztus hó 15. ike és 1915. évi október hó 31-ike közötti időben forgalombahozatal céljára fognak behozni. Azok a készletek, a melyek az a), b) és c) pontok alá esnek, már most, azok pedig, a melyek a d) és az e) pontok alá esnek, előállításuk, illetőleg behozataluk után lesznek bejelentendők (lásd a 4. §. 3. és 4. bekezdését.) 3. §. A bejelentést a 2. §. a) és b) pontja alá tartozó esetekben az köteles megtenni, a kinek birtokában (kezelésében, őrizetében) a bejelentendő tűzifakészletek vannak. Azt a készletet, a mely valamely beraktározással vagy fuvarozással foglalkozó cégnél vagy egyénél van elhelyezve, az köteles bejelenteni, a ki azt megőrzi vagy fuvarozás végett elhelyezte, kivéve azt az esetet, a mikor a beraktározott árut külföldi cég vagy egyén helyezte el, mert ilyen esetben a beraktározó vagy fuvarozó vállalat köteles a bejelentés megtételére. A 2. §. c) és e) pontjai alá tartozó esetekben a vevő, a 2. §. d) pontja alá tartozó esetekben pedig a tűzifa termeltetője köteles a bejelentésre. 4. §. A bejelentést mindenkinek, a ki erre köteles, közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz (Budapest, II. ker., Heltai Ferenc-utca 5-7. szám) kell beküldenie. A bejelentéshez az idecsatolt minta szerinti bejelentőlapot (lapokat) kell használni. Ilyen bejelentőlapok a m. kir. központi statisztikai hivatalnál (Budapest, II. Heltai Ferenc-utca 5-7. szám), továbbá kis- és nagyközségekben az előjárásnál, rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban, valamint Fiume városában és kerületében a polgármesternél, Budapest székesfővárosban a kerületi előjáráságoknál ingyen kaphatók. Ugyanezen minta szerint a bejelentőlapot maga a bejelentő is elkészítheti.

A 2. §. a), b) és e) pontjai alá tartozó tűzifamennyiségeket az 1915. évi augusztus hó 15. napján volt állapotnak megfelelően legkésőbb 1915. évi augusztus hó 25. ig kell bejelenteni. A 2. §. d) és e) pontjai alá eső tűzifamennyiséget, a melyet 1915. évi augusztus hó 15. napja után termelnek, illetőleg 1915. évi augusztus hó 15. napja után fognak a magyar szent korona országainak területére behozni, az 1915. évi október hó 31. napján talált állapotnak megfelelően legkésőbb 1915. évi november hó 8-ig kell bejelenteni. Ugyanakkor az 1915. évi augusztus hó 15-ike óta tűzifakészletekben beállott apadás okát is be kell jelenteni. A bejelentőlapokat postai uton való beküldés esetében legkésőbb a határidő utolsó napján kell postára adni. 5. §. A 2. §. a) b) és d) pontjai alá eső készletek községek szerint külön-külön jelentendők be, vagyis minden egyes község határában meglévő készletről külön-külön bejelentőlapok állítandók ki. A 2. §. e) és e) pontjai alá eső készletek külön-külön bejelentőlapokon, de egy-egy összegben jelentendők be. 6. §. A bejelentésre kötelezettek a bejelentett tűzifakészletekről pontos raktárkönyvet tartoznak vezetni oly módon, hogy abból a készlet mennyiségének változása és az, hogy hová fordítatott, bármikor megállapítható legyen. Elidegenítés esetében a raktárkönyvben a megszerző fél nevét és lakóhelyét, ha pedig az áru már elszállított, azt is fel kell jegyezni, hogy mikor és hová küldetett. 7. §. A közigazgatási hatóságoknak jogában áll az 1914. évi L. t. c. 2. §-a értelmében a bejelentett adatok helyességének megállapítása céljából a bejelentésre kötelezettek bárhol található készleteit, raktárait és üzleti könyveit megvizsgálni. 8. §. A ki a 2. §. szerint bejelentés alá eső tűzifakészletét be nem jelenti vagy nem a hatóságoknak megfelelően jelenti be, a hatóság előtt eltitkolja vagy az ellenőrzést megzavarja, az — a mennyiben eselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horváth-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el. Fenti rendelet az érdekeltekkel azzal közöltetik, hogy a bejelentések teljesítése illetve a bejelentőlapok átvétele végett a rendőrség II. emelet 8. szobájában azonnal jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1915. aug. 19-én.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

15942—1915. szám.

Hirdetmény.

Felhívom Nagyvárad város területén tartózkodó azon hadbavonult katonák feleségeit, akiknek férjük elhalt, s özvegyi nyugdíj folyosítása végett még nem jelenkeztek, hogy hivatalomban (katonai ügyosztály II. em. 33. sz. ajtó) saját érdekében mielőbb jelenjenek meg, s hozzáuk magukkal a házassági anyakönyvi kivonatát, gyermekeik születési és anyakönyvi kivonatait, s férjük elhalálzására vonatkozó hivatalos értesítést.

Nagyvárad, 1915. augusztus hó 18.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Biharvármegye alispánjától.

ad. 11349—1915.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a Biharvármegye 1915. évi legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagjai névjegyzékének összeállításánál alapul szolgáló adóhivatali kimutatások az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a értelmében a vármegye székházának I. emeleti 4. számú szobájában 1915. évi augusztus hó 30-án délután 1 óráig bezárólag 8 napi közszemlére kitétettek s ezen idő alatt a jelzett napokon délelőtt 9 órától délután 1 óráig megtekinthetők s esetleges felszólamlások az igazoló választmánynak 1915. évi szeptember hó 9-én délelőtt 9 órakor megtartandó üléséig hozzám írásban beadhatók.

Együttal azokat akik az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §-a alapján egyenes állami adójuk kétszeres beszámításának kedvezményében óhajtanak részesülni, figyelmeztetem, hogy ezen igényüket a fentebb idézett idő alatt az alispáni hivatalnál, vagy pedig az igazoló választmánynak a fentebb jelzett napon és időben a vármegye székházának kistermében megtartandó ülésén szóval vagy írásban jelentsék be és jogosultságukat megfelelően igazolják.

Nagyvárad, 1915. augusztus 21.

Fráter Barnabás
alispán.**Hirdetmény.**

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyulékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyuló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok azokat a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzszerszámokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyuló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyulékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróba útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanúja fölmerül — a feladót kötelezhetik a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilvánítsa mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmú küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915. július 5-én.

Gerő Armin,
rendőrfőkapitány.